

Independent Evaluation Commission for assessing the integrity of candidates
for the position of member in the self-administration bodies of judges and prosecutors

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția
de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

*Decizia nr. 38 din 8 iunie 2023 cu privire la candidatura Marianeî CHERPEC,
Candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor*

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor („Comisia”) a deliberat în privat la 25 aprilie 2023 și 8 iunie 2023. Membrii participanți au fost:

1. Herman von HEBEL
2. Victoria HENLEY
3. Nadejda HRIPTIEVSCHI
4. Vitalie MIRON
5. Tatiana RĂDUCANU
6. Nona TSOTSORIA

Comisia emite următoarea decizie, care a fost adoptată în acea dată:

I. Procedura

Mariana CHERPEC, procuroră în cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Principal, s-a aflat pe lista candidaților remisă de Consiliul Superior al Procurorilor în adresa Comisiei, la 7 aprilie 2022, cu modificările ulterioare din 13 ianuarie 2023, în vederea evaluării pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor.

La 3 decembrie 2010, candidata a fost numită la funcția de procuroră în Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău. Din luna noiembrie 2017 până în luna iulie 2019, candidata a activat la Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Botanica. Din iulie 2019 până în februarie 2023, a activat în funcția de procuroră responsabilă de comunicarea cu mijloacele de informare în masă în cadrul Procuraturii General. Din februarie 2023, din nou activează în funcția de procuroră în cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Principal.

La 21 iunie 2022, Comisia a trimis candidatei un chestionar privind integritatea etică care urma să fie completat în mod voluntar și returnat Comisiei până la 5 iulie 2022. Candidata nu a trimis chestionarul completat către Comisie.

La 23 ianuarie 2023, Comisia a transmis candidatei o solicitare de completare și depunere până la 30 ianuarie 2023 a declarației de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare „Legea nr. 26/2022”). Declarația a inclus, de asemenea, lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, așa cum prevede același articol.

La 27 ianuarie 2023, candidata a transmis Comisiei declarația completată.

Comisia a obținut informații din numeroase surse pentru a evalua integritatea financiară și etică a candidatei. Sursele din care s-au obținut informații cu privire la candidații evaluați au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, instituții financiare, instituții publice, surse deschise precum rețelele de socializare și reportajele jurnalistice de investigație și rapoartele membrilor societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidat și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la candidată au fost pertinente pentru evaluarea Comisiei. A fost verificată veridicitatea și relevanța tuturor informațiilor primite.

În cazul în care au fost depistate probleme în declarația candidatei și informațiile colectate, acele probleme au fost abordate în întrebări scrise adresate candidatei și în timpul audierilor în ședință publică.

Comunicarea scrisă cu candidata:

La 23 martie 2023, Comisia a trimis candidatei o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea 10 întrebări, inclusiv 26 de subîntrebări și 14 solicitări de documente suplimentare. Candidata a răspuns în termen, la 27 martie 2023, la toate întrebările și a furnizat toate documentele solicitate.

La 31 martie 2023, Comisia a trimis candidatei a doua rundă de întrebări, care conținea cinci întrebări, inclusiv 10 subîntrebări și două solicitări de documente suplimentare, pentru a elucida unele aspecte care au apărut în cadrul evaluării. Candidata a răspuns în termen, la 2 aprilie 2023, la toate întrebările și a furnizat toate documentele solicitate de Comisie.

În urma cererii candidatei, la 20 aprilie 2023, candidata a primit acces la materialele de evaluare conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022. La 21 aprilie 2023, candidata, în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. d) din Legea nr. 26/2022, a furnizat Comisiei informații suplimentare, pe care le-a considerat relevante, pe baza materialelor de evaluare primite. Comisia a acceptat aceste informații suplimentare, întrucât nu au fost solicitate anterior de către Comisie și nu ar fi putut fi prezentate anterior și le-a inclus în evaluarea candidatei.

La 25 aprilie 2023, candidata a participat la audieri în ședință publică a Comisiei.

Parțial, ca răspuns la întrebările adresate candidatei în cadrul audierilor publice și parțial, la inițiativa candidatei, ea a furnizat date și informații suplimentare după audieri, în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. d) din Legea nr. 26/2022. Comisia acceptă aceste date și informații, deoarece acestea sunt utile pentru evaluarea în continuare a integrității candidatei.

II. Cadrul normativ privind evaluarea

Evaluarea de către Comisie a integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022).

Conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

- a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;
- b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;
- c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

O serie de versiuni ale codurilor de etică au fost aplicabile procurorilor în perioada de timp cuprinsă de evaluare. Codurile au fost: *Codul de etică al procurorului*, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007, *Codul de etică al procurorului*, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-3d-228/11 din 4 octombrie 2011, *Codul de etică și conduită al procurorului*, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-173/15 din 30 iulie 2015 și *Codul de etică al procurorilor*, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016, modificat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 1 din 22 februarie 2019.

Avizul nr. 13 al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) ”Independența, responsabilitatea și etica procurorilor”, adoptat la 23 noiembrie 2018 („CCPE (2018) Op. No. 13”) oferă îndrumări suplimentare.

Conform art.8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

- a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;
- b) Comisia constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că evaluarea candidaților include o verificare a averii persoanelor apropiate ale candidaților, astfel cum sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor prevăzute la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform art. 8 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, pentru evaluarea integrității financiare a

candidatului, Comisia verifică:

- a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;
- b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);
- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;
- f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

În aprecierea criteriilor aferente integrității etice și integrității financiare și în luarea deciziilor cu privire la acestea, Comisia nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022). Comisia apreciază materialele acumulate cu privire la candidați după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisie (art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022).

Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată (art.13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022).

După cum se menționează în Raportul Comisiei de la Veneția cu privire la verificarea integrității judecătorilor și procurorilor în Kosovo, „Într-un sistem de verificări prelabile de integritate, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în caz de simpla îndoială, pe baza unei evaluări a riscurilor. Cu toate acestea, decizia de a evalua negativ un deținător actual al postului ar trebui să fie legată de un indiciu de încălcare a legii, de exemplu avere inexplicabilă, chiar dacă nu poate fi dovedit dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale”. Totodată, „În alte investigații, cum ar fi verificarea mai largă a integrității, sarcina probei se va realiza pe baza balanței probabilităților”. Comisia de la Veneția, CDL-AD(2022)011-e, Kosovo - Opinia referitoare la documentul de concept privind verificarea integrității judecătorilor și procurorilor și proiectul de amendamente la Constituție, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 131-a

sesiune plenară (Veneția, 17-18) iunie 2022), §§10,9.

Inversarea sarcinii probei către candidat, odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, a fost considerată admisibilă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar și în verificarea integrității judecătorilor în exercițiu care își pot pierde funcțiile sau pot fi sancționați în alt mod ca consecință a evaluării. În cauza *Xhoxhaj contra Albaniei*, nr. 15227/19, §352, 31 mai 2021, Curtea a afirmat că „nu este per se arbitrar, în sensul aspectului „civil” al articolului 6 § 1 din Convenție, ca sarcina probei să revină reclamantului în procedura de verificare a integrității după ce CIC [Comisia Independentă de Calificare] a pus la dispoziție constatările preliminare rezultate în urma încheierii anchetei și a dat acces la probele din dosarul cauzei”.

În temeiul art. 5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, aprobat la 2 mai 2022 în temeiul Legii nr. 26/2022 (în continuare „Regulament de evaluare”), numai dacă un candidat întrunește pe deplin toți indicatorii, așa cum sunt definiți în art. 8 alin. (2) – (5) din Legea nr. 26/2022, se consideră că acesta corespunde criteriilor de „integritate etică și financiară”.

III. Evaluarea candidatei

În timpul audierilor candidata a fost întrebată despre următoarele aspecte financiare și etice:

1. Nedepunerea declarațiilor anuale pentru anii 2010 și 2011

a. Faptele

În luna decembrie 2010, candidata a fost numită în funcția de procuror. În temeiul Legii nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere (în continuare „Legea nr. 1264/2002”), candidatei îi revenea obligația să depună o declarație cu privire la venituri și proprietate și o declarație de interese personale (în continuare „declarație anuală”) Comisiei Naționale de Integritate (în continuare „CNI”) pentru fiecare an. Cu toate acestea, nu a fost clar dacă candidata a depus declarații anuale pentru anii 2010 și 2011.

Întrebată dacă a depus declarații anuale pentru anii 2010 și 2011, candidata a furnizat inițial o interpretare a Legii nr. 1264/2002, conform căreia nu îi revenea obligația să depună o declarație pentru acești ani. În categoria de declaranți de venituri și proprietate erau incluși „procurorul general, procurorii și adjuncții acestora”, ceea ce, potrivit candidatei, a însemnat persoane cu funcție de conducere, deoarece doar procurorii-șefi aveau adjuncți. Procurorii care nu dețineau funcție de conducere, precum ea însăși, nu aveau adjuncți și respectiv, nu le revenea obligația de

a depune declarații anuale. Potrivit candidatei, legea a fost modificată în 2012, incluzând sintagma „demnitari de stat”, în timp ce sintagma “Procuror general, procurori și adjuncții lor” a fost exclusă. Ca rezultat, procurorii care nu dețineau funcții de conducere au fost obligați să depună declarații abia începând cu anul 2012. Anume în acest an a fost înființată CNI și abia atunci procurorii care nu ocupau funcții de conducere au început să depună declarații anuale. După cum se poate deduce de pe pagina web CNI (actualmente Autoritatea Națională de Integritate, în continuare “ANI”), primele declarații anuale încărcate în registrul declarațiilor au fost declarațiile anuale din anul 2012, depuse în anul 2013. Candidata a depus prima declarație pentru anul 2012 la începutul anului 2013 și, ulterior, și-a prezentat declarațiile anuale în modul stabilit de lege.

În răspunsurile scrise ulterioare și în timpul audierilor, candidata și-a reajustat poziția și a recunoscut că într-adevăr exista o obligație legală de a depune declarații cu privire la venituri și proprietate pentru anii 2010 și 2011. Dar, potrivit candidatei, numai odată cu înființarea CNI în luna martie 2012, a apărut o instituție publică competentă să verifice și să controleze declarațiile anuale, începând cu declarațiile care urmau să fie depuse în acel an. Acest lucru explică, de asemenea, de ce doar din anul 2012 procurorii de toate nivelurile ierarhice au început să depună declarații anuale. Drept urmare, primele înregistrări privind declarațiile procurorilor incluse în Registrul declarațiilor cu privire la venituri și proprietate deținute de Secția Resurse Umane din cadrul Procuraturii Generale datează din anul 2012. Înregistrările precedente nu se vizualizează în Registru. Potrivit candidatei, aceasta a contactat un reprezentant al ANI care a confirmat că declarațiile anuale au început să fie depuse numai după crearea CNI. În aceste condiții, candidata crede că nu a comis vreo încălcare a regimului juridic de declarare a veniturilor și proprietății.

După audieri, candidata a furnizat documentație suplimentară, din proprie inițiativă. Documentația a inclus o copie a Ordinului Procurorului General nr. 290-p din 19 martie 2012, conform căruia secția Resurse Umane din cadrul Procuraturii Generale a fost desemnată responsabilă de colectarea declarațiilor anuale, care trebuiau depuse de toți procurorii și funcționarii publici din cadrul organelor procuraturii. Potrivit candidatei, acesta a fost primul Ordin emis în contextul implementării Legii nr. 1264/2002, așa cum a fost modificată la 19 decembrie 2011. Adițional, candidata a prezentat un extras din Registrul nr. 1 care prezintă o sinteză a declarațiilor anuale depuse de angajați din cadrul Procuraturii Generale. Conform acestui registru, primele declarații au fost depuse începând cu 23 martie 2012.

b. Cadrul normativ

Conform art. 8 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, Comisia verifică respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

În temeiul art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, nedeclararea de către candidat a averii și intereselor personale în modul stabilit de lege, constituie o neconformitate cu criteriile de integritate etică și integritate financiară.

Art. 8 alin. (1) din Legea nr. 1264/2022 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, prevede că declarația se depune în termen de 20 de zile de la data numirii sau alegerii în funcție. În cazul funcțiilor eligibile care presupun validarea mandatului, depunerea se va face anterior validării.

În temeiul art. 54 lit. c) din Legea nr. 294/2008 cu privire la Procuratură (în vigoare 2010 – 2011), procurorul este obligat: [...], să depună, în condițiile legii, o declarație de venituri și proprietate.

În temeiul art. 5 lit. c) din Codul de etică al procurorului, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007, în exercițiul funcției procurorul de asemenea trebuie: [...] să prezinte, în condițiile legii, declarație cu privire la venituri și proprietate la încadrarea în organele procuraturii, ulterior în fiecare an și la concediere.

Regulamentul de evaluare prevede că veniturile sau cheltuielile nedeclarate sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se limita la, în măsura în care acestea se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor (art. 6 alin. (1)). Anexa la Regulamentul de evaluare definește metoda de calculare a averii nedeclarate (art. 6 alin. (2)).

c. Motivarea

Comisia verifică dacă un candidat a respectat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale.

Candidata avea obligația să prezinte declarații anuale din anul 2010, anul în care a devenit procuror. Candidata nu a depus declarații pentru anii 2010 și 2011, dar a depus declarații anuale în anii ulteriori.

Comisia a reținut că explicația inițială a candidatei, potrivit căreia obligația de a depune declarații anuale îi era aplicabilă, în calitate de procuror care nu exercită o funcție de conducere, abia din anul 2012, este o interpretare a legii. Conform art. 8 alin. (1) din Legea nr. 1264/2002 și art. 5 lit. c) din Codul de etică al procurorului, aprobat prin ordinul Procurorului General nr. 303/35 din 27 decembrie 2007, rezultă clar că candidata avea obligația să depună declarații anuale înainte de anul 2012. În comunicarea scrisă ulterioară și în timpul audierilor publice, candidata a recunoscut că această obligație îi revenea și pentru anii 2010 și 2011.

Declarațiile anuale depuse la CNI și, ulterior la ANI, au un rol esențial în evaluarea integrității financiare și etice a candidaților. Art. 6 alin. (1) din Regulamentul de evaluare prevede că veniturile sau cheltuielile nedeclarate sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se

limita la, în măsura în care se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor. Nedepunerea veniturilor generează, în mod inevitabil, dubii cu privire la integritatea financiară și etică, care sunt agravate în circumstanțele care au implicat nedepunerea, completamente, a declarațiilor necesare.

Comisia a constatat că circumstanțele referitoare la nedepunerea de către candidată a declarațiilor anuale pentru anii 2010 și 2011 erau relevante pentru evaluarea candidatei. Candidata a recunoscut, atât în scris, cât și în timpul audierilor, că obligația de a depune declarații anuale îi revenea și pentru anii 2010 și 2011. Candidata a susținut în mod consecvent, însă, că abia din anul 2012, toți procurorii au început să depună declarații anuale. Acest argument a fost susținut de documentele furnizate de candidată după audieri. Primul document a fost o copie a Ordinului Procurorului General din 19 martie 2012, conform căruia secția Resurse Umane a Procuraturii Generale a fost desemnată responsabilă de colectarea declarațiilor anuale, care urmau să fie depuse de toți procurorii și funcționarii publici din cadrul organelor procuraturii. Potrivit candidatei, acesta a fost primul ordin emis în contextul implementării Legii nr. 1264/2002. Al doilea document a fost un extras din Registrul nr. 1 care enumeră declarațiile anuale depuse de angajații din cadrul Procuraturii Generale, care indică că primele declarații anuale au fost depuse începând cu 23 martie 2012. Mai mult, pagina web a CNI/ ANI include evidența declarațiilor anuale depuse de procurori începând cu anul 2012.

Anterior Ordinului Procurorului General din 2012, în 2005 și 2010 au fost emise ordine similare de către Procurorul General. Înființarea CNI în martie 2012 și crearea site-ului web a CNI/ ANI a adus mai multă claritate cu privire la depunerea declarațiilor anuale de către procurori începând cu 2012. Se pare că de atunci, procurorii de la toate nivelurile și-au depus în mod consecvent declarațiile anuale. În mod similar, candidata și-a depus declarațiile anuale în termen, din anul 2012, în conformitate cu obligația legală ce-i revenea.

Candidata a recunoscut că nu a depus declarațiile anuale pentru anii 2010 și 2011 și explicat motivele acestei omisiuni. Deși Comisia constată că nedepunerea a două declarații anuale reprezintă o încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale și, prin urmare, afectează integritatea etică și financiară a candidatei, conform criteriilor prevăzute de Legea nr. 26/2022, Comisia concluzionează că, având în vedere circumstanțele specifice în acest caz, încălcarea respectivă (nedepunerea declarațiilor anuale pentru 2010 și 2011) nu atinge nivelul de gravitate pentru a echivala cu necorespunderea candidatei cu criteriile de integritate etică și financiară. Comisia ia act de faptul că, înainte de crearea CNI și a site-ului său web în 2012, nu este clar în ce măsură procurorii și-au prezentat declarațiile anuale în mod consecvent și faptul că candidata și-a prezentat toate declarațiile în timp util și în conformitate cu obligațiile sale legale din 2012.

Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu are dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatei cu criteriul de integritate etică conform art. 8 alin. (2) lit. c) și cu privire la integritatea financiară conform art. 8 alin. (4) lit. a) și alin. (5)

lit. b) din Legea nr. 26/2022 cu privire la nedepunerea declarațiilor anuale pentru anii 2010 și 2011, ceea ce a atenuat preocupările Comisiei cu privire la acest aspect.

2. Trei proceduri disciplinare intentate împotriva candidate între anii 2014 - 2016

a. Faptele

Din 2010 până în 2016, candidata a activat în funcția de procuror la Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău. Din 2014 până în 2016, au fost inițiate trei proceduri disciplinare cu privire la activitatea candidatei în calitate de procuror, ceea ce a dus la sancțiuni sub forma unui avertisment și a două mustrări.

Prima decizie disciplinară a fost pronunțată de Colegiul de disciplină și etică („Colegiul”) al Consiliului Superior al Procurorilor (“CSP”) în Hotărârea nr. 13-24/14 din 29 august 2014. Colegiul a examinat progresele și întârzierile într-o serie de dosare care au fost repartizate candidatei și în care Colegiul a constatat că candidata nu a întreprins măsurile cerute de lege. Candidata a fost sancționată disciplinar în temeiul art. 62 lit. b) din Legea cu privire la Procuratură și a primit o mustrare. Colegiul a conchis că “în cazurile de urmărire penală atribuite procurorului Mariana CHERPEC, ea nu a practicat diligența cuvenită, nu a folosit prerogativele oferite de lege pentru a accelera investigațiile și nu a arătat interes pentru calitatea actului de justiție, și că lipsa termenelor stabilite pentru examinarea cererilor privind adoptarea de soluții prevăzute la art. 247 din Codul de procedură penală nu s-a datorat motivelor obiective.” Colegiul a mai declarat că “un astfel de comportament erodează încrederea și respectul pe care îl au justițiabilii față de procurori, ceea ce, în consecință, afectează imaginea justiției ca sistem și instrument menit să apere statul de drept.” Prin Hotărârea nr. 12-179/14 din 9 octombrie 2014, CSP a confirmat hotărârea luată de Colegiu.

La 4 septembrie 2015, a fost intentată a doua procedură disciplinară împotriva candidatei în legătură cu un dosar care i-a fost repartizat la 2 aprilie 2015. De asemenea, a fost intentat un dosar penal împotriva unui membru al OUP Inspectoratul de poliție Centru al DP mun. Chișinău pentru presupuse neglijențe în serviciu pe marginea aceluiași dosar. Procedura disciplinară împotriva candidatei a dus la Hotărârea nr. 13-37/15 din 2 octombrie 2015 al Colegiului de disciplina și etică CSP în care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară “avertisment”, deoarece Colegiul a conchis că candidata “nu și-a îndeplinit funcțiile de serviciu aferente postului, în temeiul art. 52 din Codul de procedură penală. Ea nu a dat instrucțiuni concrete organului de urmărire penală și nu a reacționat la eșecurile OUP, în ciuda competențelor postului său, și nu a făcut altceva decât să extindă superficial termenul de urmărire penală.” La 26 noiembrie 2015, prin Hotărârea nr. 12-261/14, CSP a confirmat hotărârea Colegiului.

La 10 iunie 2016, Consiliul de disciplină și etică al CSP a emis Hotărârea nr. 13-18/16 care se referă la două dosare penale repartizate candidatei în care se presupunea că nu a luat nicio măsură pentru perioade considerabile de timp, care au depășit doi ani. În această hotărâre, s-a ajuns la

concluzia că “procurorul Mariana CHERPEC nu și-a îndeplinit în mod adecvat responsabilitățile profesionale, încălcând astfel Legea cu privire la Procuratură și Codul de etică al procurorului, adică, neîndeplinirea responsabilităților profesionale ale unuia, interpretarea sau aplicarea incorectă sau tendențioasă, intenționat sau prin neglijență gravă, a legislației [...]” și candidata a primit o mustrare. La 1 august 2016, prin Hotărârea nr. 12-223/16, CSP a luat act de hotărârea Colegiului care nu a fost contestată.

Candidata a confirmat că cele trei proceduri disciplinare au avut loc în perioada 2014 - 2016, în timp ce activa la Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău. În cadrul audierilor, candidata a informat Comisia că două dintre aceste proceduri au fost intentate de procurorul-șef al Procuraturii sectorului Centru, și cea de a treia, de către Secția urmărire penală a Procuraturii Generale, la instigarea Procurorului General adjunct de atunci.

În răspunsuri scrise și în timpul audierilor, candidata a explicat că aceste sesizări au fost rezultatul unei relații dificile între procurorul-șef de atunci al Procuraturii sectorului Centru mun. Chișinău (în continuare “Procuror-șef”) și candidată, întrucât aveau opinii diferite cu privire la rolul și gradul de independență a unui procuror, fiind în mod regulat opuse cu privire la deciziile care trebuie luate în cazuri individuale.

În cadrul audierilor, candidata a recunoscut că procurorul-șef era superiorul ei și avea dreptul să-i dea instrucțiuni. De asemenea, ea a explicat că, deși procurorul-șef, în conformitate cu Codul de procedură penală, avea dreptul să anuleze deciziile luate de ea, nu a făcut-o niciodată și nu a constatat niciodată că deciziile ei erau ilegale sau nefondate. Potrivit candidatei, procurorul-șef încerca să o influențeze în luarea deciziilor, dar totodată nu voia să-și asume responsabilitatea pentru deciziile ei. De asemenea, el nu s-a angajat în discuții pe fondul dosarelor aflate în gestiunea candidatei și nu i-a furnizat instrucțiuni scrise. În schimb, el îi dădea de înțeles verbal, cum ar trebui luată o decizie. În cazurile în care nu era de acord cu proiectul de decizie, el retrăgea dosarul de la candidată și-l repartiza unui alt coleg procuror. În cadrul audierilor, candidata a declarat că, deși nu cunoaște cifra exactă, aceste retrageri și repartizări au avut loc de aproximativ 10 - 15 ori în acea perioadă.

Candidata a informat Comisia în timpul audierilor că și alți colegi din cadrul procuraturii au avut probleme cu metoda de lucru, dar au fost reticenți să vorbească deschis despre aceasta. În opinia ei, candidata a fost mai hotărâtă și a considerat necesar să se ridice și să lupte pentru independența procurorilor. Deși discuțiile sale cu procurorul-șef au fost de natură profesională, în opinia candidatei, procurorul-șef le-a luat personal și nu a apreciat acțiunile ei. Drept urmare, au fost intentate proceduri disciplinare împotriva ei. Candidata a perceput acțiunile procurorului-șef împotriva ei ca un rezultat direct al luptei sale pentru a-și asigura independența și ca hărțuire și pedeapsă pentru nesubordonare.

După audieri, candidata a contactat colegii din procuratura în vederea unor declarații de către aceștia cu referire la situația din procuratură dată, care ar putea confirma ceea ce a declarat

candidata în cadrul audierilor în ședință publică. Potrivit candidatei, colegii au susținut-o și i-au mulțumit pentru curajul său de a vorbi în timpul audierilor în ședință publică, dar au ezitat să prezinte vreo declarație, de teamă că astfel de declarații ar putea fi dezvăluite și ar putea conduce la reacții negative și probleme pentru ei.

În opinia candidatei, procurorul-șef de atunci avea o discreție aproape nelimitată în distribuirea dosarelor penale. Această discreție i-a oferit posibilitatea de a repartiza dosarele inegal între procurori. Candidata a declarat că procurorul-șef i-a repartizat un număr atât de mare de dosare pentru a o face să încalce termenele de examinare stabilite prin lege.

Atât în timpul audierilor cât și după, candidata a furnizat cifre detaliate referitoare la volumul de muncă în primele trei luni ale anului 2014 pentru ea și colegii săi. De asemenea, Comisia a solicitat și a primit informații de la Procuratura sectorului Centru mun. Chișinău cu privire la distribuirea dosarelor între procurori în acea perioadă. Conform informațiilor de la procuratură, între ianuarie și aprilie 2014, în medie, în Procuratura sectorului Centru, activau 25 de procurori. În această perioadă, volumul mediu de muncă per procuror era de 57 de dosare penale în luna ianuarie 2014, 56 de dosare în luna februarie 2014, 54 de dosare în luna martie 2014 și 55 de dosare în luna aprilie 2014. Conform rapoartelor lunare transmise de candidată Comisiei, volumul său de muncă în această perioadă a fost: 66 de dosare în luna ianuarie 2014, 80 de dosare în februarie 2014, 78 de dosare în martie 2014 și 85 de dosare în aprilie 2014. Suplimentar, conform informațiilor de la procuratură, în lunile februarie și martie 2014, în medie, 11 dosare noi au fost distribuite fiecărui procuror în luna februarie 2014 și 8 dosare noi în martie 2014, totalizând în medie 19 dosare per procuror. Cu toate acestea, o copie a registrului scris al dosarelor distribuite tuturor procurorilor, furnizată de candidată, a demonstrat că aceste i s-au repartizat 28 de dosare noi în aceste două luni.

Candidata, de asemenea, a furnizat Comisiei copii ale tuturor rapoartelor sale de activitate pentru perioada 2014 - 2016. Conform acestor rapoarte, volumul de muncă al candidatei a fost chiar mai mare decât media a 60 de dosare penale la care s-a referit în timpul audierilor, astfel, fiind de la minimum 60 de dosare la 100 de dosare sau mai mult în această perioadă.

În cadrul audierilor, candidata a confirmat că a prezentat cifrele referitoare la distribuirea dosarelor între procurori în fața Colegiului de disciplină și etică al CSP. Deși Colegiului, în opinia candidatei, este obligat să ia în considerare volumul de dosare și circumstanțele care pot fi relevante în contextul posibilelor încălcări sau omisiuni care au ca rezultat proceduri disciplinare, Colegiul nu a ținut cont de aceste cifre. Mai degrabă, în hotărârea sa din 10 iunie 2016, Colegiul a conchis că nu există nicio diferență între volumul de muncă al candidatei și al altor procurori. Potrivit candidatei, această concluzie a fost inexplicabilă, Colegiul, neanalizând informațiile furnizate.

Întrebată de Comisie în cadrul audierilor, dacă candidata a păstrat o copie a materialelor pe care le-a prezentat Colegiului, aceasta a indicat că nu, deoarece a furnizat Colegiului toate materialele.

Ea s-a oferit să ceară eliberarea copiilor acestor materiale de la Inspekția Procurorilor. După audieri, candidata a informat Comisia că evidența referitoare la procedurile disciplinare se păstrează doar trei ani și, prin urmare, orice evidență a fost distrusă.

Atât în comunicarea scrisă, cât și în timpul audierilor, candidata a confirmat că au avut loc întârzieri la unele dosare și că uneori nu au fost respectate termenele. În opinia ei, acest lucru nu a fost neobișnuit, având în vedere volumul de muncă pentru toți procurorii din procuratură în acea perioadă. Dar întârzierile au fost, de asemenea, un rezultat direct al distribuției inegale a dosarelor între procurori. Ca răspuns la o întrebare în cadrul audierilor, candidata a explicat că atunci când aceste proceduri au fost inițiate împotriva ei, în cadrul procuraturii nu exista un sistem informațional centralizat pentru a urmări progresele la dosarele în gestiune. Un astfel de sistem nu a fost introdus până în 2017.

În comunicarea scrisă înainte și după audieri, cât și în cadrul audierilor, candidata a comentat în continuare pe marginea celor trei decizii disciplinare.

În ceea ce privește prima decizie disciplinară din 29 august 2014, candidata a fost de acord că o serie de decizii în cadrul dosarelor nu au fost luate în termenele stabilite de lege. Unele decizii trebuiau luate în termen de cinci zile de la repartizarea dosarului, dar volumul de muncă al candidatei între februarie – aprilie 2014, inclusiv repartizarea a 28 de dosare noi doar în lunile februarie și martie, nu au făcut posibilă respectarea tuturor termenelor în toate dosarele. În decizia din 29 august 2014, candidata a fost învinuită, în opinia ei, pentru luarea de decizii premature în unele dintre aceste dosare, dar Colegiul a ignorat faptul că candidata a luat decizii în multe alte dosare în acea perioadă. În fața Colegiului CSP, candidata a susținut, de asemenea, că s-a aflat în concediu medical timp de două luni în decembrie 2013 – ianuarie 2014. După audieri, candidata a furnizat copii ale fișelor medicale care demonstrează concediul medical în acea perioadă.

În a doua decizie disciplinară din 2 octombrie 2015, candidata a fost sancționată disciplinar pentru neîndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, pentru că nu a dat instrucțiuni concrete organului de urmărire penală, pentru că nu a reacționat la eșecurile OUP și pentru că nu a urmărit alte acțiuni care ar fi putut fi întreprinse în urmărirea penală la acel dosar. Decizia s-a referit și la faptul că fusese inițiată urmărirea penală din motive de neglijență în serviciu față de ofițerul de urmărire penală care anchetase dosarul. Candidata, după ce a primit acces la materialele de evaluare din cadrul acestei evaluări la 20 aprilie 2023, a furnizat informații suplimentare relevante pentru această decizie. Acestea au inclus o copie a unei ordonanțe din 16 decembrie 2015 de refuz a pornirii urmăririi penale împotriva ofițerului de urmărire penală care a anchetat dosarul, conform căreia ofițerul de urmărire penală “a efectuat toate acțiunile posibile, și alte acțiuni nu ar fi putut fi efectuate [...]” și că ofițerul “a luat toate măsurile pentru a asigura urmărirea completă și obiectivă” în acest dosar penal. Candidata susține că, deși nu au fost stabilite încălcări din partea angajatului de poliție în anchetarea dosarului penal, candidata a fost supusă unei sancțiuni disciplinare pentru supravegherea acțiunilor ofițerului de urmărire penală în același dosar penal. Întrucât decizia privind candidata a fost pronunțată la 2 octombrie 2015, cu mai mult de două luni

înainte de decizia din 16 decembrie 2015 privind angajatul poliției, candidata nu a avut nicio oportunitate de a contesta decizia din 2 octombrie 2015, deoarece nu există posibilități de revizuire a deciziilor disciplinare în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

În ceea ce privește a treia decizie disciplinară din 10 iunie 2016, în care candidata a primit muștrare pentru întârzieri considerabile în două dosare penale, candidata a furnizat informații detaliate în cadrul audierilor în ședință publică despre complexitatea unuia dintre dosare. Acest dosar a implicat presupusa ocupare ilegală a 30 de loturi de teren și a inclus multe părți implicate activ și necesitatea de consultanță în domeniul cadastral și financiar. Candidata a informat Comisia că acest dosar a fost transferat în cele din urmă la o secție specială pentru cauze speciale din cadrul Procuraturii Generale. Candidata a considerat că a fost învinovățită în mod nejustificat pentru durata lungă în instrumentarea acestui dosar.

Candidata a subliniat că, după ce mandatul procurorului-șef a încetat în anul 2017, nu a fost supusă la careva proceduri disciplinare. Dimpotrivă, când candidata activa la Procuratura sectorului Botanica, mun. Chișinău în 2018, potrivit candidatei, ea a avut cei mai buni indicatori de performanță dintre toți procurorii care activează în cadrul acestei procuraturi. Ulterior, a fost detașată și la Procuratura Generală pentru o perioadă de aproape patru ani, pe care ea o consideră o promovare.

Candidata nu a contestat cele trei decizii disciplinare luate împotriva ei. Atât în comunicarea scrisă, cât și în timpul audierilor, candidata a explicat că nu a făcut acest lucru, deoarece nu avea încredere în independența și imparțialitatea autorităților vizate. Ea a considerat că nu ar fi în interesul bunăstării sale emoționale și psihologice să recurgă la căi de atac. De asemenea, a avut bănuieli cu privire la diferite aspecte ale procedurilor utilizate în dosarele sale.

În anii 2014 și 2016, biroul candidatei și toate dosarele ei au fost percheziționate. În opinia ei, această percheziție a fost ilegală, întrucât niciun judecător nu a emis mandat de percheziție aferent, care în opinia candidatei era obligatoriu. Candidata consideră că perchezițiile date au constituit un abuz de putere și o imixtiune în inviolabilitatea materialelor dosarelor aflate în gestiunea sa. În comunicarea adresată Comisiei după audieri, candidata a declarat că prima percheziție a avut loc la mijlocul lunii februarie 2014, la doar câteva săptămâni după ce s-a întors dintr-un concediu medical de două luni. În această comunicare, candidata a susținut în continuare că rezultatele acestor percheziții ar fi trebuit să fie excluse în contextul procedurii disciplinare, fiind probe inadmisibile în conformitate cu doctrina “fructele copacului otrăvit”.

Suplimentar, candidata nu a simțit că a fost auzită cu adevărat de Colegiul de disciplină și etică al CSP. Audierile în fața Colegiului au durat doar de la cinci până la zece minute. După audieri, i s-a cerut să părăsească sala timp de cinci până la zece minute, apoi a fost chemată înapoi și informată verbal despre hotărârea Colegiului. O versiune scrisă a deciziei i-a fost trimisă ulterior. Candidata a avut și impresia, deoarece membrii Colegiului erau aceiași în toate cele trei cazuri, că acești membri au luat deciziile înainte de audieri.

De asemenea, candidata nu a avut încredere în obiectivitatea și imparțialitatea CSP de atunci și, prin urmare, nu a văzut niciun rost să conteste deciziile Colegiului. În anul 2014, procurorul ei șef era membru al CSP, iar în 2015 și 2016, era membru al Colegiului de calificare. Deși în timpul audierilor în ședința publică, candidata nu a putut să declare dacă procurorul-șef era implicat în deciziile CSP care validează deciziile Colegiului, ea a susținut că procurorul-șef avea relații strânse cu unii membri ai CSP și că a fost convinsă că au fost tentative în cadrul Colegiului de a influența deciziile în procedurile care o vizau.

b. Cadrul normativ

Conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

Întrucât cele trei decizii disciplinare au fost luate de Colegiul disciplinar la 29 august 2014, 2 octombrie 2015 și 10 iunie 2016 și dat fiind faptul că ultima dintre aceste decizii s-a referit la acțiunile candidatei până la 8 aprilie 2016, atât Codul de etică al procurorului, aprobat de CSP prin Hotărârea nr. 12-3d-228/11 din 4 octombrie 2011 cât și Codul de etică și conduită al procurorului, aprobat de CSP, prin Hotărârea nr. 12-173/15 din 30 iulie 2015, erau aplicabile candidatei în acea perioadă.

Codul de etică al procurorului din 4 octombrie 2011 stabilește următoarele:

Conform pct. 5, lit. b), procurorul este obligat să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care compromit onoarea și demnitatea profesiei de procuror.

Conform pct. 6, lit. a), în exercițiul funcției procurorul trebuie să exercite atribuțiile just, imparțial, consecvent și prompt.

Codul de etică și conduită al procurorului din 30 iulie 2015 stabilește următoarele:

Conform pct. 2, procurorul reprezintă autoritatea publică care, în numele societății și al interesului public, asigură aplicarea legii, ținând cont de drepturile persoanei și eficiența justiției.

Pct. 6.1. principiul legalității. Conform pct. 6.1.4., procurorul trebuie să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice.

Pct. 6.2. principiul independenței. Conform pct. 6.2.1., procurorul trebuie să-și exercite atribuțiile în mod independent, imparțial, onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție. Independența

nu este un privilegiu sau o prerogativă conferită procurorilor în interes personal, ci o garanție a unei justiții echitabile, imparțiale și efective, care protejează interesul public și privat în societate. Conform Regulamentului de evaluare, art. 5 alin. (2), la evaluarea integrității etice a unui candidat, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate etică și, în cazul incidentele minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, inclusiv, dar fără a se limita la următoarele:

- a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;
- b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii ne semnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) – cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;
- c. sau care nu este percepută de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și reglementărilor.

Conform art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, în aprecierea criteriilor prevăzute la alin.(2) – (5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv.

c. Motivarea

În temeiul art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, Comisia verifică dacă candidatul nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial.

Din 2014 până în 2016, candidata, în timp ce activa la Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău, a fost vizată în trei proceduri disciplinare, soldate cu sancțiuni sub formă de un avertisment și două mustrări.

Existența a trei hotărâri de sancționare disciplinară a candidatei, constituie, în principiu, temei pentru dubii serioase cu privire la respectarea cerințelor prevăzute de art. 8 din Legea nr. 26/2022, în special a criteriului de integritate etică, în conformitate cu art. 8 alin. (2) din legea menționată. Este de o importanță fundamentală ca procurorii să fie ghidați și să acționeze în deplină conformitate cu cele mai înalte standardele prevăzute în diferitele coduri de etică, aplicabile candidatei de când a devenit procuroră în 2010. Procurorii trebuie să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate pentru a asigura încrederea societății în procuratură.

Pe baza unei analize a tuturor circumstanțelor relevante, Comisia trebuie să stabilească dacă candidatul a atenuat suficient dubiile care au apărut ca urmare a existenței acestor hotărâri de sancționare a candidatei. În acest sens, Comisia nu este constrânsă de constatările sau determinările disciplinare și, trebuie să stabilească în mod independent semnificația sau

gravitatea, dacă este cazul, să le ofere.

Comisia a reținut că în toate rundele scrise de întrebări și în timpul audierilor, candidata a oferit răspunsuri detaliate, furnizând informații și documentație aferentă. În conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. d) din Legea nr. 26/2022, candidata a furnizat documentație suplimentară după audieri, atât la solicitarea Comisiei, cât și din proprie inițiativă, pe care a considerat-o necesară pentru a atenua dubiile cu privire la integritatea ei.

Candidata a confirmat că tergiversările au avut loc într-un număr de cauze și că termenele prevăzute de lege nu au fost uneori respectate. Candidata a oferit explicații ample privind motivele tergiversărilor și procedurilor disciplinare rezultante.

Candidata a indicat că aceste proceduri au fost intentate în timp ce activa la Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău, unde a avut o relație complicată cu procurorul șef, cu care nu a fost de acord în mod regulat cu privire la deciziile pe dosare care trebuie luate și care, în opinia ei, nu i-au respectat suficient independența. Dosarele erau retrase de la candidată în mod regulat de la ea și repartizate altor procurori. În opinia candidatei, procurorul șef nu a apreciat acțiunile sale și, prin urmare, a intentat procedura disciplinară în privința ei.

Atât candidata, cât și Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău au furnizat cifre detaliate despre distribuirea volumului de lucru între procurorii din această Procuratură la începutul anului 2014, când i-a fost intentată prima procedură disciplinară. Aceste cifre coroborează faptul că cauzele erau repartizate inegal în acea perioadă și că acest lucru ar fi putut contribui la imposibilitatea pentru candidată de a respecta toate termenele impuse de legislație.

În acest context, Comisia a examinat temeinicia acuzațiilor împotriva candidatei în aceste cazuri specifice. În ceea ce privește prima hotărâre de sancționare din 29 august 2014, Comisia a reținut că candidata nu a întreprins careva măsuri sau decizii, astfel cum prevede legea. Candidata a clarificat în detaliu circumstanțele în care era obligată să activeze. Pe fondul unei relații provocatoare cu procurorul șef și întoarcerea dintr-un concediu medical de două luni, candidata s-a confruntat cu o distribuție inegală demonstrabilă a numărului de cauze în comparație cu colegii săi, ceea ce din perspectiva candidatei a fost aranjat astfel, ca ea să eșueze.

Prin a doua hotărâre de sancționare, din 2 octombrie 2015, candidata a fost sancționată disciplinar pentru executarea necorespunzătoare a atribuțiilor sale de serviciu, pentru că nu a dat instrucțiuni concrete ofițerului de urmărire penală, nu a reacționat la eșecurile acestui ofițer de poliție în cadrul urmăririi penale și pentru că nu a întreprins alte acțiuni necesare a fi întreprinse în urmărirea penală. În acea perioadă, fusese intentată urmărire penală pe faptul neglijenței în serviciu în privința ofițerului care efectua urmărire penală în acea cauză. Hotărârea de sancționare în privința candidatei a fost luată înainte de a fi emisă Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a ofițerului de poliție. La 16 decembrie 2015, cauza penală în privința ofițerului de poliție a fost clasată, întrucât s-a constatat că acesta a întreprins toate acțiunile posibile, că alte acțiuni nu ar fi

putut fi întreprinse și că a luat toate măsurile pentru a asigura urmărirea penală completă și obiectivă. Aceste concluzii sunt dificil de reconciliat cu concluziile din hotărârea emisă în privința candidatei, potrivit căreia nu a dat instrucțiuni concrete, nu a reacționat la eșecurile de pe parcursul urmăririi penale și nu a întreprins alte acțiuni care ar fi putut fi întreprinse.

În a treia hotărâre de sancționare, din 10 iunie 2016, candidata a primit mustrare pentru tergiversări considerabile în două cauze penale. În cadrul audierilor, candidata a furnizat informații detaliate despre complexitatea unei dintre acestea. Acea cauză s-a referit la presupusa ocupație ilegală a 30 de loturi de teren, care a implicat mai multe părți și o necesitate de expertiză externă în domeniul cadastral și financiar. Candidata a informat Comisia că acest dosar a fost transferat în cele din urmă la o subdiviziune specială pentru cauze excepționale din cadrul Procuraturii Generale și că a considerat că a fost învinovățită în mod nejustificat pentru durata de gestionare a cauzei. Hotărârea de sancționare prevede că cauza a fost repartizată candidatei la 20 septembrie 2012 și că nu a efectuat nicio acțiune de urmărire penală până la 14 aprilie 2015. Cu toate acestea, hotărârea, de asemenea, se referă la faptul că o scrisoare din 24 martie 2014 a confirmat că candidata a trimis materiale referitoare la această cauză Institutului de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului, ceea ce demonstrează că candidata a întreprins totuși careva acțiuni în cadrul acestei cauze. Hotărârea de sancționare susține concluzia că au avut loc tergiversări considerabile în gestionarea celor două cauze. Acest lucru a fost confirmat chiar de candidată în timpul audierilor. Dar ea a explicat că aceste tergiversări au fost rezultatul unui volum mare de muncă și al complexității cauzelor din gestiune. Comisia a reținut că astfel de tergiversări sunt nedorite și ar trebui evitate pe cât posibil. Cu toate acestea, având în vedere argumentele prezentate de candidată și faptul că hotărârea de sancționare, în sine, pare să se bazeze pe considerente eronate în fapt, Comisia a concluzionat că carențele identificate nu au fost justificate suficient pentru a genera dubii serioase cu privire la integritatea etică a candidatei.

În legătură cu procedurile care au condus la cele trei hotărâri de sancționare, candidata a împărtășit o serie de îngrijorări, pentru a explica de ce nu a contestat niciuna dintre hotărâri. Nu avea încredere în independența și imparțialitatea autorităților implicate. Perchezițiile care au avut loc în biroul său de serviciu în anii 2014 și 2016, în opinia ei, au fost ilegale. Candidata nu a simțit, de asemenea, că a fost auzită cu adevărat de Colegiul disciplinar, întrucât audierile în fața Colegiului au durat doar de la cinci până la zece minute, iar hotărârile luate i-au fost comunicate în termen de la cinci până la zece minute de la audierile propriu zise. Candidata a avut și impresia, deoarece membrii Colegiului erau aceiași în toate cele trei cazuri, că acești membri au luat hotărârea înainte de audieri. În final, candidata nu avea încredere în obiectivitatea și imparțialitatea CSP de atunci. În 2014, procurorul ei șef era membru al CSP, iar în 2015 și 2016, era membru al Colegiului de calificare. Potrivit candidatei, procurorul șef avea relații strânse cu unii membri din CSP și din Colegiu și din acest motiv era convinsă că au fost întreprinse tentative de a influența hotărârile în procedurile în care era vizată candidata.

Pe lângă evaluarea faptelor cu referire la cele trei proceduri disciplinare, Comisia a luat în considerare și următoarele considerente.

Candidata a susținut că volumul total de muncă al procurorilor în general, este mare, aceasta fiind aplicabil, în special, volumului de muncă al procurorilor de la Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău. Candidata a explicat, de asemenea, că înainte de 2017, în Procuratură nu era disponibil un sistem informațional centralizat care să permită monitorizarea progreselor pe cauzele pendinte.

Candidata a subliniat că, după încetarea mandatului procurorului șef în 2017, nu a fost supusă niciodată unor noi proceduri disciplinare. Dimpotrivă, potrivit candidatei, în 2018 când activa la Procuratura sectorului Botanica, mun. Chișinău, avea cei mai buni indicatori de performanță din toți procurorii care activau acolo. De asemenea, a fost detașată la Procuratura Generală pentru o perioadă de aproape patru ani, pe care a considerat-o drept promovare.

Comisia a luat în considerare toate faptele și argumentele prezentate. Candidata a recunoscut că uneori nu a luat măsuri sau decizii cu celeritate sau în conformitate cu termenele prevăzute de lege. Informațiile detaliate transmise despre volumul mare de dosare, distribuția inegală a muncii care a dus la un volum de muncă și mai mare pentru candidată și mediul de lucru dificil, oferă explicații rezonabile pentru aceste omisiuni. Lipsa unui instrument IT eficient, pentru a urmări progresul în gestionarea cauzelor, a complicat și mai mult activitatea ei. Și faptul că din 2016 nu a mai fost vizată în alte proceduri disciplinare, candidata demonstrând performanțe ridicate la altă Procuratură, sub o altă conducere, duce Comisia la concluzia că candidata a atenuat suficient preocupările pe care Comisia le-a avut în legătură cu cele trei hotărâri de sancționare luate în privința candidatei în perioada 2014 – 2016.

Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu are dubii serioase (art. 13 alin.(5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatei cu criteriul de integritate etică conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea 26/2022, cu referire la trei hotărâri de sancționare luate în privința candidatei, în perioada 2014 – 2016, deoarece candidata a furnizat informații detaliate, argumente și date care au atenuat dubiile Comisiei cu privire la acest aspect.

IV. Decizia

În temeiul art. 8 alin. (1), (2) și (4) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidata întrunește criteriile de integritate etică și financiară și, astfel, promovează evaluarea.

V. Calea de atac și publicarea deciziei

Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, decizia poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării deciziei motivate.

Conform art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, decizia este transmisă prin email candidatului și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, care în cazul dat este Consiliul Superior al Procurorilor. În cazul în care candidatul, în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, nu notifică Comisia despre refuzul său privind publicarea, decizia se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Procurorilor în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice. Comisia va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web, în cazul în care candidatul nu se opune publicării.

Această decizie a fost adoptată în unanimitate de către toți membrii participanți ai Comisiei

Decizia a fost întocmită în limba engleză și tradusă în limba română.

Semnătura:

Herman von HEBEL
Președinte al Comisiei